

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Deseño de escenografía
DISCIPLINA	Espazo Escénico III
TITULACIÓN	Título Superior en Arte dramático
ESPECIALIDADE	Escenografía
ITINERARIO	
CURSO	2º
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Escenografía
CENTRO	Escola Superior de Arte Dramática de Galicia
COORDINADOR/A	David Mortol Moreno
DOCENTES	Nome e apelidos: María Jesús Ramos Calvelo Horario titorías: Ver Web ESAD Despacho: S2 Contacto: chusr@edu.xunta.gal
	Nome e apelidos: Horario titorías: Despacho: Contacto:
DESCRIPCIÓN	Coñecemento e utilización dos principios de estrutura, forma, cor, textura, espazo e volume aplicados ao deseño do espazo escénico. Introducción a iluminación como elemento integrante do espazo escénico.
COÑECEMENTOS PREVIOS	Ter adquiridos as competencias das materias espazo escénico III
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☒ Castelán ☒ Inglés ☐ Portugués ☐

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e da comunicación.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e medioambiental e cara á diversidade.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
T16	Utilizar os medios e recursos o seu alcance con responsabilidade cara o patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e as condutas, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
X2	Comprender psicolxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE	
EE2	Proxectar a composición do deseño a través do uso do coñecemento dos procedementos técnicos e de representación.
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.
EE6	Estudiar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer os aspectos básicos na investigación escénica.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Coñecer e saber utilizar as ferramentas técnicas que axuden a desenvolver proxectos relacionados cos espazo.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6
2. Amosar unha actitude positiva para a adaptación a contornos e retos creativos múltiples.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6
3. Traducir e expresar sensacións e emocións a través dunha linguaxeplástica propia.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6
4. Demostrar sensibilidade estética, creativa e técnica na concepción e realización dos exercicios propostos.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6
5. Interpretar propostas escenográficas para a posterior implantación técnica en diferentes espazos de representación	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6

4. CONTIDOS		
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Coñecemento e uso da composición plástica no deseño.	<p>1.1. Utilización dos principios da composición plástica aplicados ao deseño escenográfico. (estrutura, forma, cor, textura, volume...).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Resolución de bosquejos e posteriores bocetos. - Introducción á iluminación como elemento integrante do espazo escénico. - Creación de volumes no espazo mediante maquetas a escala. - O movemento na escena: acceso, transicións... 	30
2. Análise e Interpretación de propostas escenográficas.	<p>2.1. Tipoloxías de espazos de representación.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estudo dos distintos espazos escénico. - Relación entre espazo escénico, escenografía, intérpretes e público. <p>2.2. Características de los espacios escénico.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Análise e resolución de propostas, tendo en cuenta accesos e transicións - Medición no espazo real. <p>2.3 Implantación técnica no espazo escénico mediante planos de planta, alzado e sección.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Persoal técnico, competencias e relación co traballo do escenógrafo. - Adaptación do deseño aos distintos espazos escénicos. - Realización de planos (planos de Implantación do proxecto). - Estudo de visuais e aforado. - Creación de volumes en maquetas 	60
TOTAL SESIÓNS		90

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	8		8
Exposición maxistral			
Exposición práctico-teórica	8	7	15
Práctica individual	22	20	42
Práctica colectiva	14		14
Obradoiro			
Seminarios			
Actividades complementarias	12		12
Outros			
Titorías individuais	8	4	12
Titorías de grupo	4		4
Actividades de avaliación. Probas			
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	8		8
Actividades de avaliación. Revisión	6	4	10
TOTAL	90	35	125
PORCENTAXE	72%	28%	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Descrición	Descrición
Actividades introductorias	Presentación xeral da materia: obxectivos, metodoloxía, criterios de avaliación, etc.
Sesión maxistral	Explicación teórica sobre os tema que lle axudan o alumno como base para o desenvolvemento posterior do proxecto de carácter práctico.
Estudo de casos/análise de situación	Visualización de traballo realizado por outros escenógrafos e análise das propostas.
Saídas de estudo/prácticas de campo	Medicións en croques dos espazos reais, nos que se vai a implantar os deseños ou nos que se vai a traballar a posterior.
Prácticas en aula informática	Translación dos croquizados ou dos deseños a ferramenta informática utilizada para dito proceso.
Estudos/actividades previas	Estudar os condicionante espaciais e técnicos a hora de implantar o deseño nun espazo.
Práctica individual, traballos en aula	O alumnado terá que desenvolver dun xeito individual proxectos de carácter práctico, co obxectivo de acadar as competencias necesarias.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente ou compañeiros de clase dos resultados dos exercicios, proxectos.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado integrado no traballo conxunto do grupo, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do xeito máis adecuado. <i>Titoría presencial:</i> O alumnado ten un período de atención personalizada en horario non lectivo.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inqedanzas que xurdan en cada caso. <i>Titoría electrónica:</i> O alumnado pode manter contacto permanente co profesor a través do correo electrónico.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

O alumno deberá establecer unha comunicación previa co docente, mínimo seis semanas antes da data do exame, para aclarar e concretar a estrutura e as particularidades do seu exame.

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Desenvolvemento, presentación e exposición dos proxectos vinculados co temario do curso.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	80%
Nivel de participación, disciplina, actitude, asistencia e puntualidade, a través del informe de observación diario de clase del profesor.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	20%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Exame de carácter teórico - práctico.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	20%
O alumnado terá que presentar o mesmo día do exame os exercicios e proxectos relacionados co temario visto ao longo do curso.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	80%

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Descrición	descrición	
Exame de carácter teórico - práctico.	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	20%
O alumnado terá que presentar o mesmo día do exame os exercicios e proxectos relacionados co temario visto ao	T1, T2, T3, T4, T8, T11, T13, T15, T16, T17, X1, X2, X3, X5, X8, EE2, EE5, EE6	80%

longo do curso.

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

Referencias básicas

BACHELARD, Gaston. *La poética del espacio*. Ed. Fondo de Cultura Económica, París (1994).

BREYER, Gastón. *La escena presente*. Ediciones Infinito. Buenos Aires (2008).

BROOK, Peter. *El espacio vacío, Arte y técnica del Teatro*. Ed. Península, Barcelona (2001).

DETERICH, Genoveva. *Diccionario del Teatro*. Alianza Editorial, Madrid (1995).

DONDIS, Donis A. *La sintaxis de la imagen*. Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).

GORDON CRAIG, Edward. *El arte del teatro*. Ed. Gaceta [Colección Escenología], México (1987).

HOWARD, Pamela. *Escenografía*. Ed. Galaxia, Vigo (2004).

LÓPEZ DE GUEREÑU, Javier. *Decorados y tramoya*. Ñaque Editora, Ciudad Real (1998).

MACGOWAN, Kenneth y MELNITZ, William. *Las edades de oro del teatro*. Ed. Fondo de Cultura Económica, México (1964).

MARTÍNEZ, Jara. *Manual de espacio escénico*. Ediciones Tragacanto. Granada (2017)

MACKINTOSH, Iain. *La arquitectura, el actor y el público*. Ed. Arco/Libros, Madrid (2000).

MUNARI, Bruno. *Diseño y comunicación visual*.

Ed. Gustavo Gili, Barcelona (2008).

NIEVA, Francisco. *Tratado de escenografía*.

Ed. Fundamentos, Madrid (2000).

PAVIS, Patrice. *Diccionario del teatro*. Ed. Paidós. Barcelona (1998).

OLIVA, César y TORRES MONREAL, Francisco. *Historia básica del Arte Escénico*. Ed. Cátedra, Madrid (1990).

RUDOLF, Arnheim. *Arte y percepción visual*.

Ed. Alianza, Madrid (2006).

VV.AA. *Investigaciones sobre el espacio escénico*.

Ed. Alberto Corazón [Comunicación 4], Madrid (1970).

REFERENCIAS COMPLEMENTARIAS

Ao longo do curso o profesor engadirá referencias bibliográficas segundo os temas vistos na aula.

10. OBSERVACIÓN / RECOMENDACIÓN

OBSERVACIONES E RECOMENDACIONES

- O presente programa docente poderá ser modificado en función das necesidades da materia.
- Os traballos escritos deberán ser presentados segundo a norma establecido polo centro, que se axusta a IP701.16 del apartado 7 do Manual de Calidad. Será imprescindible ter en cuenta la ortografía e redacción.
- Al finalizar el curso académico el alumnado tendrá que hacer la recogida de los materiales personales que estén en aula.
- Realizarase unha colaboración de Espazo Escénico II coa material de Literatura Dramática I.